

מיניות, פורנוגרפיה ושיטה – הנאה תחת הפטריאכיה (1990) – קתרין מקינון

סיכמה: סהר גל

ההחפצה המינית של הנשים מספקת את התשובות לחוויה הנשית במציאות החברתית. שליטה מינית היא גברית. אלימות מינית, זנות, פורנוגרפיה וכו' – הן פרקטיקות שמבטאות את הכוח האופייני לגברים על נשים. הסלחנות לפרקטיקות האלה מאשרת את הכוח ומרחיבה אותו. התפקיד המיני הגברי עיקרו פריצה אגרסיבית תחומם של אילו שיש להם פחות כוח. פעולות השליטה האלו נחווות כמעוררות מינית וזה מוביל לכך שתקיפה מינית של נשים ע"י גברים היא למעשה חקירה של מקום המיניות במגדר ולא מקום המגדר במיניות. תאוריה פמינסטית של המיניות צריכה למקם את המיניות במקום של אי שוויון מגדרי. מיניות כהבניה חברתית של הכוח הגברי. גברים כותבים תסריטים שמשרתים אותם, נשים הן דבר שצריך לשלב, שדרך האחרות שלו הסובייקט (גברים) חווה את עצמו כבעל זהות. הפמיניזם הליברלי מוביל לתיאוריה שמתנהגת כאילו הכוח הגברי איננו שריר וקיים (כמו לדוגמה כתיבה שמאדירה את החיים שנשים הוגבלו אליהם ללא סיבה). היא הופכת לתגובה לתנאים שמכתיבים גברים. תאוריה פמינסטית צריכה להמשיג את המציאות החברתית והמציאות המינית לפי התנאים שלה. מהם התנאים הללו? לנשים קשה מאוד לדעת ולכן התאוריה הפמינסטית צריכה קודם כל לתת הגדרה משלה למושג "מיניות" - לחקור אותה בהבטים העכשוויים, במיקומים שקיימים בהווה ומשפיעים עליה. העובדה שלכוח הגברי יש כוח משמעותה שהאינטרסים הגבריים מכתיבים את משמעות המיניות בחיים, הם מכתיבים את האופן שו מותר לחוש, להרגיש ולהנות ממיניות. אי אפשר לנתק את המציאות כשמדברות על מציאות נשים כאילו אין כוח גברי שמשפיע עליהן וכאילו הן לא חלק מהכוח ההגמוני של התבנית החברתית למושג "תשוקה". כך המגדר הופך לחלק מהמיניות. משמעותו של המין- כמעט שלא נוגעים בשאלת המשמעות של המין. רישום וניתוח גורמים שלכאורה מהותיים לגירוי המיני הגברי הוא משהו כמעט שאינו מדובר. גם הקשר בין מין לפוליטיקה מושקע. מבחינה פמינסטית המיניות היא מימד שמגיע לכל החלקים החברתיים בחיים, מימד שעל פיו יתממש המגדר ובאמצעותו המגדר מכונן חברתית. עצם העובדה שגברים מתגרים מלהפוך אישה לחפץ, היא הכוח המניע של המיניות הזו. ההבדלים המיניים הם פונקציה של שליטה מינית. זאת אומרת שבכל תרבות המיניות מוגדרת אחרת (בהתאם לתרבות). היחס בין המיניות לאי סמטריה מגדרית ולמגדר כחלוקת כוח – הצורה שהכוח הגברי בא לידי ביטוי מתאימה למה שהגברים, כמגדר רוצים מבחינה מינית שזה הכוח כפי שהוא מוגדר חברתית. תשוקה מינית גברית מגדירה גם את הנשים וגם את הגברים. האישה היא מה שהתשוקה המינית הגברית צריכה בכדי להגיע לסיפוק מיני והיא שוות ערך למיניות הנשית.

מיניות= הטרוסקסואליות=מיניות של שליטה גברית וכניעה נשית.
המיניות היא הבניה חברתית- זה כבר ברור. אך מי עושה את ההבניה? כיצד? איך?
אם הקפיטליזם הוא המבנה החברתי המועדף - אז המיניות נשלטת ומושפעת על ידיו.
מובנה= מושפע, מכון, מנותב.
המודל הטיפוסי של המיניות קובע שהיא יצר בלתי מותנה, קדם-פוליטי, טבעי, ראשוני ומולד ומחולק
על פי קו ביולוגי.
מכאן שהביטוי המיני מובלע כביטוי של משהו שהוא קדם-חברתי שאינו ממצא את כל כוחו בגלל
מניעה חברתית. הדחף המיני הוא מעין רעב – למה הוא רעב ואיך ישבע? מותר-אסור הוא הציר
האידיאולוגי שעליו מתבססת המיניות הזו.
המיניות כבולה לאידיאולוגיה -והציר שלה הוא אסור-מותר.
המין כשלעצמו הוא טוב. כמו שקינסי אמר – כל המרבה במין הרי זה משובח. ולכן האידיאולוגיה הזו
מפחיתה בערך של אונס, רואה בסירוב נשים למין כ"עכבה מינית" וחוסר רצון של נשים למין נתפסות
כ"הגבלה" למיניות הגברית שאילולה "הגבלה" זו הגברים היו עושים כל אשר על רוחם.
הציר של האסור-מותר הוא הציר שדרכו נחווית המיניות וגם אם יש התנגדות לציר הזה -היא לא
מערערת את המציאות של הכוח אלא רק את העובדה ש"עברנו את הגבול". ומכאן שמין הוא למעשה
כוח.
המיניות כלשעצמה מתמקדת בפעילות הרבייה -המשגל – שזה, למעשה, המטרה שלשמה נוצר
המין. (משגל= יחסי מין בחדירה). אם מין הוא רק רבייה אז הוא לא היה צריך להתרחש כל לילה, או
כמה פעמים בשבוע למשך תקופות חיים ארוכות כל כך גם אחרי גיל הפריון. ואז גם אין "צורך"
בתעשיית הזנות. "לעשות סקס" = " הגבר גמר.
המיניות הנשית המתבססת על תאוריה זו חושקת ביחס שכזה.
חירות מינית – מותר לנשים להתנהג כמו גברים, ליזום ולרצות סקס כמו גברים. ללא בושה. לחשוק
במשגל ההטרוסקסואלי -זאת האישה המשוחררת מינית.
מין מרצון, שוויון מיני היא תוקפנות מינית שווה.
כוח גברי (אונס) נוצר ע"י התנגדות הנשים למין. גברים היו אונסים פחות אם היו מקבלים יותר מין
מנשים. זאת אומרת שהכוח שהגברים מפעילים באונס הוא לא מיני. מה שמסתתר מאחורי האמירה
הזו היא שאילו נשים היו נעתרות למגע שהגברים רוצים אז הגברים לא יאנסו אותן.
כאשר אישה מסכימה למגע שהיה הופך לאונס אילו לא הסכימה -זה מין.
נשים צריכות לראות במין כפוי -מין.
וכשזה יקרה אז אף אישה לא תותקף בעולם כי תקיפה מינית תהפוך להיות "המין".
יש פמיניסטיות שראו באונס אלימות ולא מין. הגישה הזו הצליחה להדגיש את הנוכחות של שליטה
וכוח באונס אבל היא טשטשה את רכיבי המין שבתוכו. אם זאת אלימות ולא מין -אז למה הוא לא
פשוט הכה אותה? **אלימות היא מין כאשר היא מופעלת ממין!**

כשנקודת המבט היא שאונס הוא אלימות ולא מין משמרים את הנורמה שמין זה טוב על ידי כך שהמין הכפוי לא נחשב כמין. לכאורה -מה שנחשב אליים הוא לא מין. בגישה הזו מצילים את המיניות מפני האנסים בלי לטפל ביסודות השליטה הגבריים שבאים ללידי ביטוי באונס. יש מחקרים שאומרים שאונס הוא בעיה של אי שוויון מיני ולא מגדרי.

כששאלות כיצד נשים מנהלות משא ומתן על ההנאה שלהן מפספסות את נקודת המבט שלנשים אין את הכוח לעשות את זה, משא ומתן הוא צורה של חירות-לכאורה. שאלה שכזו שמה במרכז כיצד נשים משיגות הנאה ולא כיצד לעצור את השליטה והכוחניות הגברית. מי שמתענגת על חוויה של חירות וביטחון בתוך מציאות של סכנה היא בהכרח הדמות "הנשית" בזוגיות ומיש מתענג על חווה של חירות וביטחון בתוך אשליה של סכנה היא הדמות "הגברית" בזוגיות.

המשמעות התרבותית של מיניות היא כל מה שגורם לאיבר הגברי להזדקף. הכוח הגברי זוכה לרומנטיזציה, הוא מתקבל כטבעי והוא מוטמע לתוך המין עצמו.

נשים יכולות למצוא דרכים להתנגד לעליונות הגברית אך הן לא באמת יכולות להשתחרר ממנה. הן מאמצות לעצמן סטנדרטים שיקבעו את מקומן הראוי במשטר הזה - אישור הזהות והזכות שלהן להנאה, תמיכה כלכלית, שרידה וכו'... הן הקורבן. זהו מונח תאורתי -מי עושה מה למי ויוצא פטור מעונש...

מה גברים רוצים? הפורנוגרפיה מספקת את התשובה. היא מאפשרת לגברים לקבל כל מה שירצו מבחינה מינית. היא יוצרת קשר בין ההחפצה הויזואלית לגירוי המיני הגברי ולתבניות המיניות הגבריות. היא מראה איך גברים רואים את העולם. ומה גברים רוצים? נשים כבולות, מוכות, מושפלות, נשים נגישות מינית שנמצאות רק בשבילן. כל פגיעה בנשים, בפורנוגרפיה, הופכת לארוטית. נשים נהפכות בפורנוגרפיה לכל דבר שנחשב נחות מאנושי – כל דבר שנשים תבעו לעצמן (אמהות, קריירה, אתלטיקה, פמיניזם, לסבית וכו') הופך לסקסי, פרופוקטיבי ומשוויך לגברים. **הפורנוגרפיה היא אתר ההבניה החברתית של המיניות. היא מבנה נשים כחפצים לשימוש מיני ואת מי שצורך אותה להזדקק, באופן אנוש, לנשים שרוצות להיבעל, לאבד צלם אנוש ולקבל פגיעה והתאכזרות.**

אהבה ורגש אינם מובנים כמיניים בדגם המיני של הפורנוגרפיה. מה שמובנה כמיני הוא הפגיעה בחלשה.

אם אין פורנוגרפיה -אין מיניות גברית.

בעזרת הפורנוגרפיה מקבל אי השוויון המגדרי משמעות מינית וממשות חברתית.

מדוע המשגל נחשב למין? החדירה היא בעלת חשיבות גבוהה אולם היא יכולה להתרחש עם כל דבר (לא רק עם פין ולא רק חדירה וגינלית). אין לזה שום קשר לרבייה. אולי פעולת הרבייה נחשבת למין מפני שהיא נחשבת לפעולה מובהקת של ניצול כוח וביזוי נשי. הפורנוגרפיה יוצרת אובייקט מיני נגיש והבעלות עליו היא המיניות הגברית. הפורנוגרפיה יוצרת את החוויה של המיניות כמוחפצת בעצמה. מראית עין של הסכמה מסתירים את המציאות הכוחנית. גם מזוכים נשי או ההסכמה של נשים למין (בניגוד להסכמה הדדית) הופך להגדרת המיניות הנשית וכך נותנת לגיטימציה למערכת הפוליטית הזו להמשיך להתקיים תוך הסתרת הכוח שעומד בבסיסה. הקורבן היא בד"כ האישה – גברים מכריחים נשים להפוך לאובייקטים מיניים, גברים שמטרידים מינית וטוענים שהם הוטרדו על נשים זאת אומרת שהנשים גירו אותם מינית. הפנטזיה שהדגדגן נמצא בתוך הגרון של הנשים- מה שמאפשר להם לחשוב שמין אוראלי עמוק הוא חוויה מענגת לנשים, אורגזמה נרתיקנית כאיזושהי מטרת על כדי לשכנע את עצמם שנשים נהנות מחדירה וגינלית. ומשום מי שנחקרות הן דווקא הנשים שמתנגדות לפרקטיקות האלו - זה נחשב משהו שדורש הסבר וטיפול.

ההנחה היא שבכל הנוגע למין נשים רוצות מה שגברים רוצים מהן – הנחה זו הופכת את הכוח הגברי כלפי הנשים כלא נראה. וכך אונס הופך למין.

לגבי מיניות הומוסקסואלית – גם מין לסבי בפורנו היא מיניות שנוצרה בשביל לספק גברים ונמצא בה את כל האלמנטים שגברים חפשים.

כאשר קיימת תוקפנות מינית שיטתית ובלתי מרוסנת של מחצית מהאולוסיה על פני כדור הארץ כנגד מחצית אחרת ניתן להסיק שהתוקפנות הזו היא למעשה...משהו מותר.

מה שמיני בפורנוגרפיה אינו שוויוני בחיים החברתיים. הפורנוגרפיה הופכת את המגדר למיני ואת המיניות לממוגדרת. היא מספקת תהליך חברתית שהופך את המגדר והמיניות לפונקציות זו של זו. זוהי למעשה משוואה חברתית אחת שבו הזכר הוא השולט והנקבע היא הכנועה. הזרות, התפקיד, העובדה שככה אני מציגה את זה לעולם – זה המגדר. הארוטיקה והגירו' – זה המיניות. וכמה יותר אי שוויוני ככה זה יותר מיני.

האלימות נגד נשים בפורנוגרפיה היא ביטוי להיררכיה המגדרית .

היחס בין פורנוגרפיה לעוררות גברית מאשרים את הקשר שבין ההיררכיה המגדרית לבין מניות גברית. גברים שצופים בפורנוגרפיה רגילים להתגרות ממין אלים. בהתחלה זה קשה להם לצפות באלימות נגד הנשים, אבל לקראת היום החמישי בו הם צופים בפורנו ברציפות זה כבר יפריע להם פחות. חומר שנחשב ללא אלים יגרה פחות. **הצפייה בחומר מיני המכיל תוקפנות מפורשת כלפי נשים גורמת לגברים נורמליים להיות נכונים יותר להפעיל תוקפנות כלפי נשים.** זה גורם להם לראות את האישה כחפץ ולא כנפגעת. גברים נורמליים שיצפו בסצינה שבה אישה מותקפת על ידי גבר יתפסו את האינטרקציה כמינית.

האם צורה כלשהי של היררכיה חיונית לחוויה המינית של גבר? אם כן – אז יתכן שמטרת אי השוויון היא גירוי מיני לגברים. אולי חייבים לשמר את ההיררכיה המגדרית כדי שגברים יקבלו זיקפות. **מעמד נמוך לנשים מעמיד גבוה לגברים (זקפה) אולי פמיניסטיות נחשבות מסרסות כי שוויון הוא לא סקסי....**

יש גברים שאונסים כי הם נהנים מהאונס. גברים ישתפו שהדבר שהכי היה להם קשה באונס זה העובדה שהם נתפסו.

כאשר אקט הוא אונס אז אי אפשר לראות אותו כמין. ואז נקודת המבט היא שהאנסים אונסים – והאנסים הם אנשים לא נורמלים, פסיכופטים. ובתכלס -רק 5% מכלל האנסים המוכרים הם פסיכופטים.

ההבחנה העיקרית בין משגל (נורמלי) לבין אונס (לא נורמלי) היא שהנורמלי מתרחש לעיתים כה קרובות עד שלא ניתן לגרום לאיש לראות בו פסול.

זאת אומרת שכל מה שקורה לעיתים קרובות הוא לא פסול.

זה ידוע שנשים שנפגעו מאונס זה משפיע על המיניות שלהן. יותר משליש מהנשים חוו בילדות שלהן מיניות כפויה או לא שוויונית. יחסים היררכיים מורגשים כמיניים. מכאן שהמיניות במהלך חייהן תהיה שחזור או תגובה לאותה חוויה ראשונית.

פעמים רבות נשים חוות את המיניות כאמצעי לתשומת לב מהגברים - באמצעות תשומת לב זו הן יכולות לקבל את כל ההטבות החברתיות. המין יכול להיות מה שמחזיר אותי לחיים על ידי החזרה של מה שגרם לי להרגיש מתה. כלי לביטוי העצמי המוכתם.

יש נשים שמתרחקות ממין בעקבות פגיעה מינית ויש כאלו שיעשו מין בתדירות גבוה מאוד.

יש נשים שמתרחקות מעצמן והן הופכות את תחושת הניתוק לחלק מהמיניות שלהן. "אני לא הגוף שלי אבל זה הגוף שלי". הם יתנכרו לתחושות שהגוף שלהם משדר להן.

נשים נוספות יחוו משבר של התודעה – הגוף יחווה את ההתעללות כמהנה. במצב כזה, הן ירגישו שהגוף שלהן בגד בהן כי הן לא אמורות לחוש הנאה, ואז מתחילה להתבשל התודעה ש"הן ביקשו את האונס".

חלק ניכר מחייהן של הנשים יתרחש בתוך הים פוסט-טראומתי. והן כל הזמן מוקפות פורנוגרפיה. הן

מנסות להתמודד עם ההחפצה ומודדות את ערכן והצלחתן לפי המדדים הגבריים. התרבות שלנו

מצפה שנשים ידעו להבדיל בין דברים שלא ניתן להבדיל ביניהם. המשגל והאונס אינם מופרדים -

ההפרדה היא חוקית בלבד על ידי הקריטריון שהגבר קובע. ההשפעה הכי גדולה שלהן היא על

הנתונים הגולמיים לשיפוט של הגבר שיראה אותם כפי שהוא יראה. והוא רואה פורנוגרפיה..

הקריטריון החוקי הוא לכאורה הסכמה – אבל הגבול הזה כל כך אפור שגם אישה מתה יכולה

להחשב להסכמה.

לאור העובדה שלימוד המיניות מתקיים באמצעות כוח, לחץ וכפייה, בהתחשב בעובדה שנשים רבות

חובות אלימות מינית, בהתחשב בסקסיזם שמקיף אותנו מכל עבר ותרבות האונס והפורנו, בהתחשב

בעובדה שנשים חיות תחת השפלה מתמדת או איום להיות בלתי נראית, לקבל שכר נמוך, להיות מוטרדת, שיראו בה אובייקט מיני - אפשר להגיד שנשים הן מיניות זאת אומרת מתקיימות בתוך הקשר של הפחדה ואימה. ועדין - רוב חוקרי המיניות חוקרות את המיניות הנשית מחוץ להקשרה, ללא קשר לאי שוויון מגדרי.

תינוקות הם לא יצורים מיניים כי אין להן חוויות המקנות למיניות משמעות חברתית. זקפה של תינוקות היא מינית רק בגלל שהחברה הגדירה אותן ככאלה - זה ניצול מיני של ילדים. המשמעות המינית היא רק בעיניים של המבוגרים.

פרויד תאר ניצול מיני כפנטזיה, שזה לא אמיתי. התאוריה הפמיניסטית טוענת שהרופאים הם אלו שמדמיינים - בגלל המיניות שלהם כפי שהיא מובנית על ידי החברה. הניצול המיני בעיניהם הוא פנטזיה - אבל הוא אמיתי - היה בו גם ניצול וגם מין. המיניות הנשית היא במידה רבה הבניה של המיניות הגברית שמחפשת לה מקום להתבטא.

הסתרה של האמת על השליטה הגברית כדי לשמר את התפיסה שנשים חופשיות מבחינה מינית. המיניות הנשית שייכת לנשים (כמו שהתרבות השחורה שייכת לשחורים). אבל, היא נותרת מתוויגת כנחותה, כאות קלון מפני שבמציאות החברתית הקיימת הקיום של המיניות הנשית היא תגובה לחוסר כוח. היא נוצרת מתוך תנאים חברתיים של דיכוי והדרה. כמו שאי אפשר לתאר את התרבות השחורה כאילו לא קיימת כזענות בעולם כך אי אפשר לתאר את המיניות הנשית כמנותקת מהעולם הסקסיסטי שבו אנחנו חיים. כל עוד אי השוויון המיני נותר לא שווה ומיני - המיניות הנשית היא לא באמת של הנשים אלא הגבלה נוספת שמוטלת על נשים.

החיפוש אחר מיניות שוויונית ללא שינוי פוליטי זה כמו חיפוש של שוויון תחת אי שוויון.

"אנני מכירה אף פמיניסטית הראויה לשם הזה שאם הייתה נאלצת לבחור בין החירות לבין המין הייתה בוחרת במין. היא הייתה בוחרת פעם אחר פעם בחירות"